

PRILOG 4.:**OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA**

1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Stručni nositelj:	Ministarstvo financija	
1.2.	Naziv propisa:	Nacrt prijedloga zakona o deviznom poslovanju	
1.3.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt strateškog planiranja ili reformska mjera:	Da/Ne: Ne	Naziv akta: Opis mjere:
1.4.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da/Ne:	Naziv pravne stečevine:
2.	UTVRĐIVANJE PROBLEMA		
2.1.	<p>Važećim Zakonom o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22; u daljnjem tekstu: Zakon) poslovanje ovlaštenih mjenjača djelomično je uređeno, a podzakonskim aktom Hrvatske narodne banke ono je propisano detaljnije.</p> <p>Zakonom je propisana obveza sklapanja ugovora o obavljanju mjenjačkog poslovanja ovlaštenog mjenjača s odabranom poslovnom bankom te obveza prodaje stranih sredstava plaćanja bankama, dok je poslovna banka u obvezi otkupiti strana sredstva plaćanja. Budući da razlozi za propisivanje navedenih ograničenja više ne postoje, potrebno ih je ukinuti.</p> <p>U području kontrole gotovine koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu nije bila propisana obveza prijave na zahtjev Carinske uprave gotovine bez pratnje u iznosu od 10.000,00 eura ili više koja su unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu. Slijedom zaključka evaluacijskog tima Odbora Moneyval-a iz 5. kruga uzajamnih evaluacija u odnosu na Preporuku 32 - Prijenos gotovine, Radne skupine za financijske aktivnosti (FATF), ova obveza se propisuje Prijedlogom zakona.</p>		
2.2.	Izvor podataka:		
	Zakon o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22).		
3.	UTVRĐIVANJE POSEBNOG CILJA		
3.1.	Opis posebnog cilja		
	<p>Donošenje novog zakona potrebno je radi brojnih izmjena i dopuna koje je važeći Zakon pretrpio od njegovoga stupanja na snagu 2003. godine (devet izmjena i dopuna).</p> <p>Poslovanje ovlaštenih mjenjača u cijelosti će se regulirati zakonom, a podzakonskim aktom propisat će se tehnički uvjeti certificiranog programa. Ukida se obveza ovlaštenog mjenjača da sklopi ugovor o obavljanju mjenjačkog poslovanja s poslovnom bankom, te obveza prodaje stranih sredstava plaćanja banci, kao i obveza banke da ta sredstva otkupi. Kao kategorija ovlaštenog mjenjača uvodi se i podružnica inozemnog trgovačkog društva čiji je osnivač u matičnoj državi ovlašten obavljati mjenjačke poslove. Ovlaštenim mjenjačima</p>		

	<p>omogućava se prodaja deviznih sredstava i putem platnih kartica, kao i naplata naknade kod svakog mjenjačkog posla.</p> <p>Uvodi se obveza prijave na zahtjev Carinske uprave gotovine bez pratnje u iznosu od 10.000,00 eura ili više koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice Europske unije ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije.</p>
3.2.	Opis svrhe propisa
	<p>Ovim Nacrtom prijedloga zakona u cijelosti se uređuje poslovanje ovlaštenih mjenjača (važećim Zakonom njihovo poslovanje uređeno je djelomično, dok je Odlukom o uvjetima i načinu na koji ovlašteni mjenjači obavljaju mjenjačke poslove propisano detaljnije). Hrvatska narodna banka i dalje će donositi podzakonski propis, no njime će biti propisani tehnički detalji vezano za certificirani računalni program putem kojega obavezno posluju svi ovlašteni mjenjači u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Poslovanje između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja su slobodni, te se ovim Nacrtom prijedloga zakona dodatno upućuje na ograničenja u poslovanju gotovinom propisana propisima iz područja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i propisima kojim se uređuje fiskalizacija.</p> <p>Osigurava se provedba Uredbe (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznos iz Unije. Novine u odnosu na važeći Zakon su da se propisuje obveza prijave gotovine bez pratnje koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice Europske unije ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije i to na zahtjev Carinske uprave te se propisuje nadležnost Carinske uprave u vođenju prekršajnog postupka u prvom stupnju za ove prekršaje (prema važećem Zakonu nadležan je Financijski inspektorat).</p> <p>Propisuju se obveznici izvještavanja Hrvatske narodne banke o poslovima s inozemstvom te ovlast Hrvatske narodne banke da određuje konkretne izvještajne zahtjeve uzimajući u obzir nužnost prikupljanja podataka o poslu s inozemstvom za provedbu izrade platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja u skladu sa Strategijom razvitka službene statistike Republike Hrvatske, Programom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske i Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske. Detalji izvještavanja propisivat će se i dalje podzakonskim propisom Hrvatske narodne banke, te u tom smislu nema novina u odnosu na važeći propis.</p> <p>Shodno izmjenama materijalnih odredbi, prilagođene su i prekršajne odredbe. Visina zapriječenih novčanih kazni zaokružena je u neznatno višem iznosu u odnosu na novčane kazne propisane važećim Zakonom, osim onih koje su propisane u maksimalnom iznosu (u skladu s Prekršajnim zakonom) te one nisu mijenjane.</p>
3.3.	Razmotrena druga moguća normativna i nenormativna rješenja
	Obzirom da se ovo područje uređuje zakonom, druga rješenja nisu moguća.
3.4.	Izvor podataka:
	Zakon o deviznom poslovanju („Narodne novine“, br. 96/03., 140/05., 132/06., 150/08., 92/09., 153/09., 145/10., 76/13., 52/21. i 141/22).
4.	UTVRĐIVANJE UČINAKA I ADRESATA
4.1.	<p>Posebni cilj:</p> <p>Uređenje poslovanja ovlaštenih mjenjača zakonom te liberalizacija njihova poslovanja.</p>

	Uvodi se obveza prijave na zahtjev Carinske uprave gotovine bez pratinje u iznosu od 10.000,00 eura ili više koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice Europske unije ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije.	
4.1.1.	Učinci na gospodarstvo:	Adresati:
	Nacrt prijedloga zakona mogao bi imati učinak na funkcioniranje tržišta i tržišno natjecanje koje uključuje djelovanje na regulirane djelatnosti.	Ovlašteni mjenjači – odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova u Republici Hrvatskoj ima 250 ovlaštenih mjenjača na 1250 mjenjačkih mjesta. 19 poslovnih banaka ima odobrenje za rad u Republici Hrvatskoj, od toga ih 9 ima zaključen ugovor o obavljanju mjenjačkog poslovanja s ovlaštenim mjenjačima.
4.1.2.	Učinci na održivi razvoj:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na održivi razvoj.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.3.	Učinci na socijalnu skrb:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na socijalnu skrb.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.4.	Učinci na zaštitu ljudskih prava:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na zaštitu ljudskih prava.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.5.	Učinci na druga područja:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na druga područja.	Nisu utvrđeni adresati.
5.	ANALIZA UTVRĐENIH UČINAKA I ADRESATA	
5.1.	Analiza učinaka i adresata u području gospodarstva:	
	<p>Poslovanje ovlaštenih mjenjača u cijelosti se regulira Nacrtom prijedloga zakona, a podzakonskim aktom propisat će se tehnički uvjeti certificiranog programa.</p> <p>Liberalizira se poslovanje ovlaštenih mjenjača. Ovlašteni mjenjači neće imati obvezu sklapanja ugovora o obavljanju mjenjačkog poslovanja s nekom od poslovnih banaka, niti se banke obvezuju na otkup stranih sredstava plaćanja od mjenjača, ali se obvezuju ovlaštenom mjenjaču na njegov zahtjev otvoriti račun za plaćanje i pružati usluge povezane s tim računom (ova odredba se predlaže radi zaštite mjenjača, posebno onih u manjim mjestima kao i otocima u kojima nema više poslovnih banaka). Ovlaštenim mjenjačima omogućava se prodaja deviznih sredstava i putem platnih kartica, kao i naplata naknade kod svakog mjenjačkog posla (ako žele uvesti novi certificirani program, u protivnom mogu obavljati poslovanje putem starog certificiranog programa). Kao kategorija ovlaštenog mjenjača uvodi se i podružnica inozemnog trgovačkog društva čiji je osnivač u matičnoj državi ovlašten obavljati mjenjačke poslove.</p> <p>Svi navedeni učinci ocjenjuju se kao pozitivni učinci, dok negativni učinak nije utvrđen.</p>	
5.2.	Analiza učinaka i adresata u području održivog razvoja:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području održivog razvoja.	
5.3.	Analiza učinaka i adresata u području socijalne skrbi:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području socijalne skrbi.	
5.4.	Analiza učinaka i adresata u području zaštite ljudskih prava:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u području ljudskih prava.	
5.5.	Analiza učinaka i adresata u drugim područjima:	

	Nisu utvrđeni učinci ni adresati u drugim područjima.	
5.6.	Izvor podataka:	
	<p>Podaci o ovlaštenim mjenjačima - baza podataka o ovlaštenim mjenjačima Financijskog inspektorata, Ministarstva financija.</p> <p>Podaci o bankama koje imaju sklopljen ugovor o obavljanju mjenjačkog poslovanja s ovlaštenim mjenjačima – baze podataka Financijskog inspektorata, Ministarstva financija i Hrvatske narodne banke.</p> <p>Podaci o bankama koje imaju odobrenje za rad u Republici Hrvatskoj – podaci Hrvatske narodne banke dostupne na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.</p>	
6.	SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE	
6.1.	<p>Savjetovanje:</p> <p>Savjetovanje s zainteresiranom javnošću o Obrascu iskaza o procjeni učinaka propisa na Nacrt prijedloga Zakona o deviznom poslovanju u trajanju od 30 dana, od 24. lipnja 2025. do 23. srpnja 2025.</p> <p>Nije bilo zaprimljenih očitovanja i primjedbi.</p>	
6.2.	Konzultacije:	
7.	ZAKLJUČAK	
7.1.	<p>Pozitivni učinci:</p> <p>Ukidanjem obveze ovlaštenog mjenjača da sklopi ugovor o obavljanju mjenjačkog poslovanja s poslovnom bankom i obveze prodaje stranih sredstava plaćanja banci, ovlašteni mjenjač moći će slobodno raspolagati stranim sredstvima plaćanja, a banke više neće biti u obvezi otkupiti strana sredstva plaćanja od ovlaštenih mjenjača. Omogućavanjem prodaje deviznih sredstava i putem platnih kartica proširuje se i olakšava poslovanje ovlaštenih mjenjača. Omogućuje im se i naplata naknade kod svakog mjenjačkog posla. Kao kategorija ovlaštenog mjenjača uvodi se i podružnica inozemnog trgovačkog društva čiji je osnivač u matičnoj državi ovlašten obavljati mjenjačke poslove.</p>	<p>Negativni učinci:</p> <p>Ne očekuju se negativni učinci.</p>
7.2.	<p>Zaključak o učincima koji će proisteći provedbe:</p> <p>Radi brojnih izmjena i dopuna važećeg Zakona te daljnjih izmjena koje je potrebno propisati u području deviznog i prekograničnog poslovanja, nužno je donijeti novi zakon.</p> <p>Prijedlogom zakona u cijelosti se uređuje poslovanje ovlaštenih mjenjača, te se ono dodatno liberalizira u odnosu na važeće propise.</p> <p>U području kontrole gotovine uvodi se obveza prijave na zahtjev Carinske uprave gotovine bez pratnje u iznosu od 10.000,00 eura ili više koja se unosi u Republiku Hrvatsku iz druge</p>	

	države članice Europske unije ili iznosi iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije, te se propisuje nadležnost Carinske uprave u vođenju prekršajnog postupka u prvom stupnju za ove prekršaje i prekršaje iz područja primjene Uredbe (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznos iz Unije.
8.	PRILOZI
8.1	Dokumenti u prilogu:
	Obrazac izvješća o provedenom savjetovanju o Obrascu iskaza o procjeni učinaka propisa na Nacrt prijedloga Zakona o deviznom poslovanju.
9.	OVJERA ČELNIKA STRUČNOG NOSITELJA
	Potpis: dr. sc. Marko Primorac, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar financija Datum: 28.07.2025.

